

เปลี่ยนชื่อ BANGKOK.....อย่าให้เจียบต้องแก้เปลี่ยนมติกรม.

บทความบนโพสต์ทูเดย์ออนไลน์ หน้าคอลัมน์สตรีเศรษฐกิจ-ธุรกิจ วันที่ 28 ก.พ. 65

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

รองประธานสภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย

วันศุกร์ที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

บทความตามหัวข้อนี้อาจไม่ “HOT” ที่ต้องเขียนเพราะไม่อยากให้เจียบหายไปเฉยๆ เนื่องจากผ่านมาสัปดาห์กว่ามีประเด็นที่น่าสนใจแทรกเข้ามาทั้งจากไวรัสโควิด “โอมิครอน” ที่ระบาดหนัก ศุกร์ที่ผ่านมามีผู้ติดเชื้อ 24,932 คน ยังไม่รวมตรวจ ATK ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ตามมาด้วยความตึงเครียดระดับโลกจากการที่รัสเซียส่งกองทัพและซีปนาอาวุธกลุ่มยูเครนอาจเสี่ยงกลายเป็นสงครามใหญ่ หลายประเทศประกาศแข่งขันการค้า-การเงินกระทบราคาน้ำมันดิบตลาดโลกสูงขึ้นใกล้ทะลุ 100 USD./Barrel ล้วนเป็นปัจจัยซ้ำเติมเพิ่มความเสี่ยงพินเศรษฐกิจไทยมากขึ้น สัปดาห์หน้าคงจะเห็นภาพที่ชัดและจะเขียนบทความเรื่องนี้

ขอกลับมาประเด็นการเปลี่ยนชื่อ “กรุงเทพ” เป็นผลจากครม.วันที่ 15 กุมภาพันธ์ที่อยู่ดีไม่ว่าดีเห็นชอบการนำเสนอของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาเสนอเปลี่ยนชื่อ “BANGKOK” เป็น “KRUNG THEP MAHA NAKON” ทำให้งานเข้าลูกสื่อ นักวิชาการ ประชาชนที่รู้ความเป็นมารูมิวิจารณ์จนไม่ไหวให้รองโฆษกรัฐบาล (ดร.รัชดาฯ) เป็นนักการเมือง (สาว) อนาคตไกลออกมาแถลงแก้ต่าง “ไม่ได้มีอะไรมากจะใช้ก็ได้ไม่ใช้ก็ได้” เพียงแค่ย้ายมาไว้ในวงเล็บเท่านั้น

สอดคล้องกับร.ว.กระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่แรกซึ่งจะให้หน่วยงานรัฐต่างๆ ไปใช้ปฏิบัติแต่เจอกระแสโต้กลับระบุว่าไม่มีนัยสำคัญไม่ได้บังคับเป็นเพียงให้ใช้เพื่อเป็นทางเลือก คำถามคือแล้วออกมาเป็นมติกรมให้ชาวบ้านงงทำไม ที่เข้าใจคือผู้ว่ากทม.แทนที่จะเป็นปากเสียงให้คนกรุงเทพฯ แต่ดัน “Yes Sir” รับลูกบอกว่า “ฝรั่ง” หรือต่างชาติแรกๆ อาจเรียกยากแต่คงชินไปเองไม่ต้องไปทำอะไรมากมาย ผู้เขียนเป็นนักประวัติศาสตร์สมัครเล่นเป็นคนหนึ่งที่รู้สึกขัดใจและไม่เห็นด้วยที่รัฐบาลหรือหน่วยงานใดๆ จะลบ “BANGKOK” จะเจตนาหรือไม่เจตนาไม่อยากให้เหมือนในอดีตที่จังหวัดพระนคร ถูกลืมนำจากผู้คนเหลือเป็นเพียงแค่ระดับเขตในกทม.เท่านั้น

“บางกอก” สามารถสืบค้นความเป็นมาย้อนได้อย่างน้อย 480 ปี เท่าที่ปรากฏเป็นเอกสารในปีพ.ศ.2085 สมัยพระเจ้าชัยราชาธิราช กษัตริย์องค์ที่ 13 ของอาณาจักรอยุธยาได้ขุดคลองลัดบางกอกใกล้กับวัดโพธิ์หรือปัจจุบันคือวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามตัดออกมาแถวบริเวณวังหน้าเพื่อรันระยะทางเดินเรือในแม่น้ำเจ้าพระยา ต่อมากลางน้ำกักเซาะขยายคลองทำให้กลายเป็นแม่น้ำแบ่งแผ่นดินทำให้วัดโพธิ์ (ฝั่งพระนคร) ซึ่งอยู่เยื้องกับวัดแจ้งหรือวัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร (ฝั่งธนบุรี) กลายเป็นอยู่คนละฝากแม่น้ำอย่างที่เป็นอย่างในปัจจุบัน ส่วนแม่น้ำเจ้าพระยาสายเดิมในสมัยรัชกาลที่ 5 เคยมีภาพเกาะกลางน้ำเหลืออยู่แสดงให้เห็นว่าเคยเป็นแผ่นดินมาก่อน

สันนิษฐานว่า “บางกอก” เคยเป็นตำบลหรือชุมชนต่อมาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชที่พ่อค้าต่างชาติ เช่น โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส และอังกฤษรู้จักเป็นอย่างดีเพียงแต่เขียนต่างกัน เช่น Bangkok, Bancoc, Bancock

และอีกหลายตัวสะกด บางกอกปรากฏอยู่ในเอกสารโบราณอย่างน้อย 4 ศตวรรษในสมัยแผ่นดินพระเจ้าทรงธรรม ปรากฏอยู่ในบันทึกพ่อค้าฮอลันดาประมาณพ.ศ.2160-2161 ระบุว่าห่างจากปากน้ำเข้าไปประมาณ 43 กิโลเมตรเศษ ซึ่งแต่ละเอกสารระบุต่างกัน เรียกว่า “ขนอนบางกอก” เป็นด้านภาษีของสยามทั้งขาเข้าและขาออก มีกำแพงล้อมรอบ ซึ่งเรือสินค้าจะต้องจอดสมอเพื่อประเมินภาษีก่อนที่จะเข้าไปเทียบท่าที่กรุงศรีอยุธยา

สำหรับที่ตั้งหลายเอกสารระบุแตกต่างกัน เช่น อยู่แถบหน้าพระบรมมหาราชวังตรงข้ามกับวัดอรุณฯ เพราะปรากฏมีชุมชนคนจีนและต่างชาติหนาแน่นมาตั้งแต่ในอดีต อีกทั้งอยู่ตรงปากทางเข้าคลองลัดก่อนที่จะกลายเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา แต่บางเอกสารระบุว่าอยู่แถบอำเภอพระประแดงขณะที่เอกสารของฝรั่งเศสร่วมสมัยระบุว่าป้อมบางกอก ตั้งอยู่ 2 ฝั่งแม่น้ำด้านตะวันออกอยู่แถวตลาดน้อยใกล้กับทำนน้ำสี่พระยาและก่อนหน้านี้มีซากโบสถ์ฝรั่งแสดงว่าเป็นจุดที่น่าสนใจ บางกอกช่วงเปลี่ยนแผ่นดินพระนารายณ์มหาราชประมาณพ.ศ.2231 จากจดหมายของ “ลาลูแบร์” และบาทหลวงตาซาร์ดทางฝรั่งเศสได้จัดตั้งป้อมทหารมีนายพลเดฟาสต์หรือเบลฟาสต์เป็นผู้บังคับบัญชา พระเพทราชาและหลวงสรศักดิ์ต่อมาเป็นพระเจ้าเสือส่งทหารเพื่อมายึดป้อมรบกันอยู่นานเสียหายไปมากเจรจกันได้ให้ทหารฝรั่งเศสถอนกำลังออกไป

เขียนมาเสียยี่ดียวเพื่อแสดงให้เห็นว่า “Bangkok” เป็นชื่อที่ต่างชาติรับรู้กันมาช้านาน การไม่สนับสนุนให้เปลี่ยนชื่อเป็น “Krung Thep Maha Nakhon” เพราะกังวลงบประมาณที่ต้องใช้ในการแก้ชื่อต่างๆ คงเป็นเรื่องจิปจายสาระสำคัญคือการเปลี่ยนอัตลักษณ์ประเทศโดยเฉพาะไทยเป็นจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวระดับโลกที่ต่างชาติรู้จักในฐานะเป็นเมืองหลวงของประเทศและเป็น TOP 10 Cities เมืองที่น่าท่องเที่ยวที่สุดในโลก ด้านภาษาไทย “กรุงเทพมหานคร” ใช้กันมานานแล้วไป แต่ “Bangkok” ทั่วโลกเขารู้ “Global Well Know” จะไปแก้ทำไมลองคิดดูป้ายต่างๆ ตามสนามบินในต่างประเทศเขาจะเขียนชื่อยาวๆ ได้อย่างไรต่อไปจะเหลือเพียงแค่คำย่อ

“บางกอก” รับรู้กันมาช้านานสมัยผู้เขียนยังเด็กๆ ยังทันที่คนต่างจังหวัดเรียกกรุงเทพฯว่าบางกอก คนเก่ารวมสมัยคงรู้จักเพลง “สวัสดิ์บางกอก” ของวงสุนทราภรณ์ในยุคพ.ศ.2504 เป็นเพลงที่ดังมากๆ ใครสนใจก็เสิร์ชหาในกูเกิ้ล แสดงให้เห็นว่าบางกอกในช่วง 60 ปีที่ผ่านมาชาวบ้านรับรู้ในชีวิตประจำวันไม่เข้าใจว่ารัฐบาลส่วนใหญ่ล้วนเป็นคนเก่าจะไปเปลี่ยนทำไม ที่เขียนบทความนี้เจตนาไม่มีอย่างอื่นนอกจากเกรงว่านานไปเรื่องจะเงียบหายไปแต่มติเห็นชอบของกรมยังคงอยู่

การแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนก่อนอื่นต้องเข้าใจว่าการเปลี่ยนชื่อ “Bangkok” ให้กลายเป็นคำภาษาอังกฤษยาวๆ เป็นมติเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี แค่เพียงบอกว่าจะใช้ก็ได้ไม่ใช้ก็ได้เป็นเพียงแค่ทางเลือกคงทำไม่ได้ เห็นได้จากหน่วยงานรัฐต่างๆ ขานรับ ผู้ที่รับผิดชอบอย่าทิ้งไว้เฉยๆ เพราะจะกลายเป็นตราบาปฝากไว้ในแผ่นดินจำเป็นที่จะต้องแก้หรือถอนมติกรม.จะได้เป็นการยุติปัญหาในอนาคต “บางกอก” เป็นชื่ออัตลักษณ์ของเมืองหลวงประเทศไทยที่ทั่วโลกรู้จักเป็นอย่างดีจะไปเปลี่ยนจะไปแก้ไม่มีเหตุผลอะไรหรือไม่มีอะไรจะทำ.....ขอให้เก็บชื่อนี้ไว้เพื่อให้คนรุ่นหลังได้จดจำที่มาที่ไปบ้านเมืองของพวกเขาด้วยนะครับ